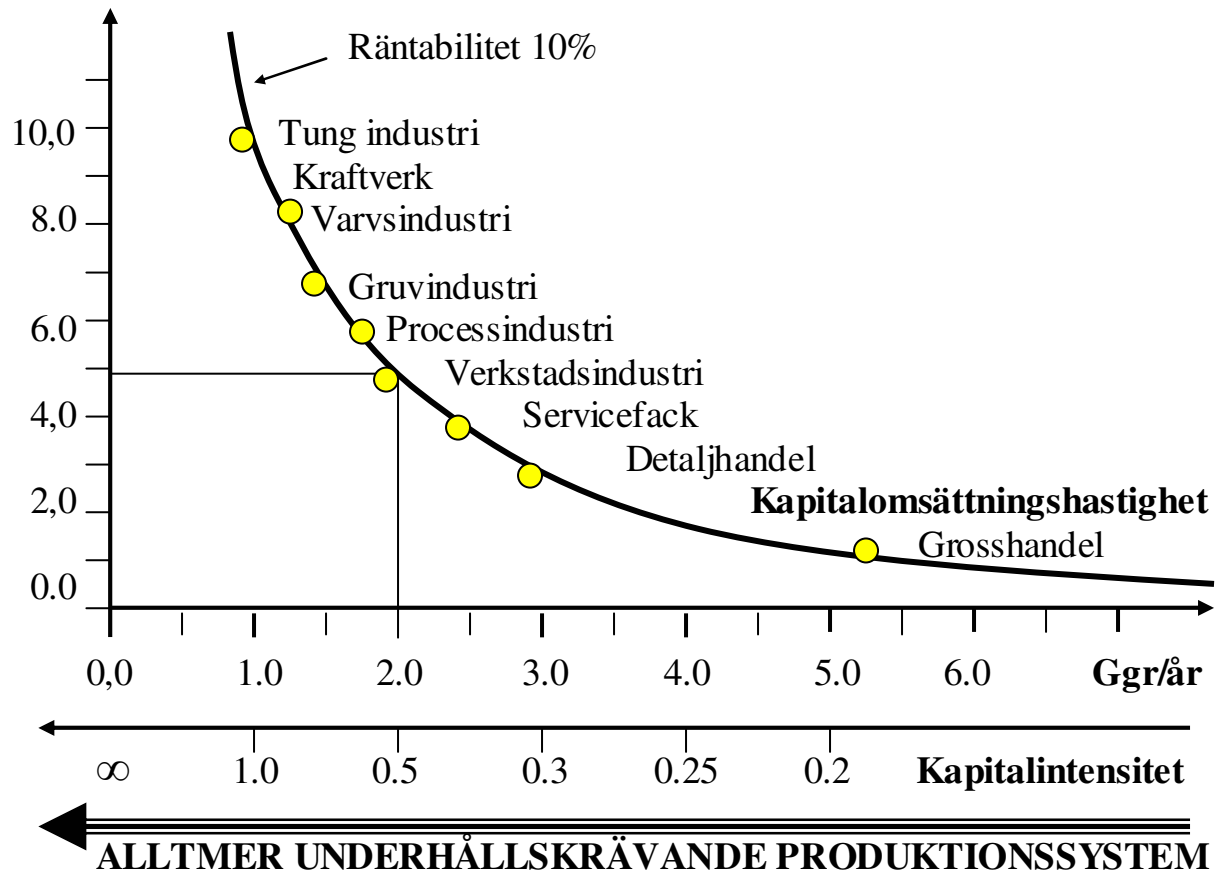

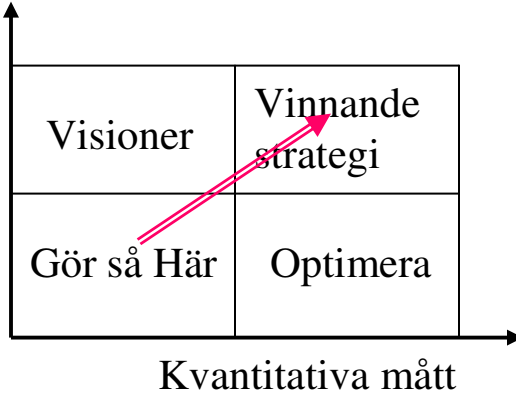
KAPITALINTENSITET OCH UNDERHÅLLSBEHOV

Överskottsgrad i %

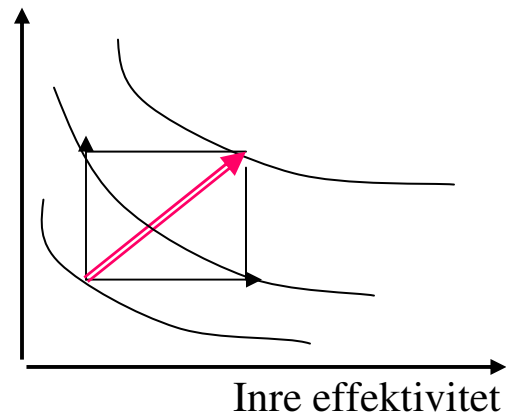

Den vinstgivande diagonala världen

Övergripande modeller

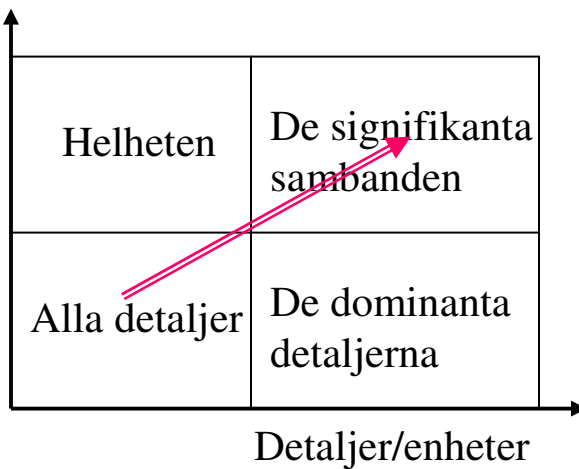

Yttre effektivitet

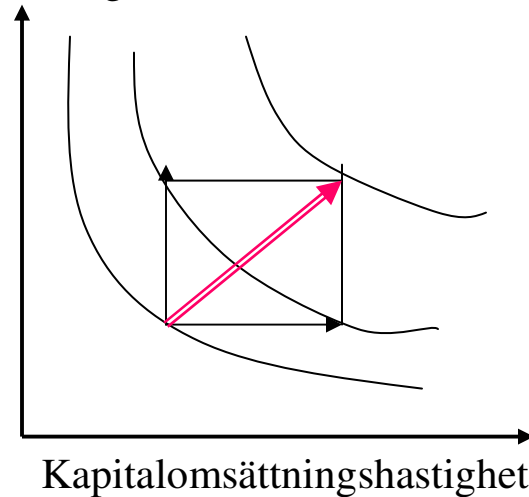

”Eller
konsten att
göra två saker
på samma
gång”

Helheter

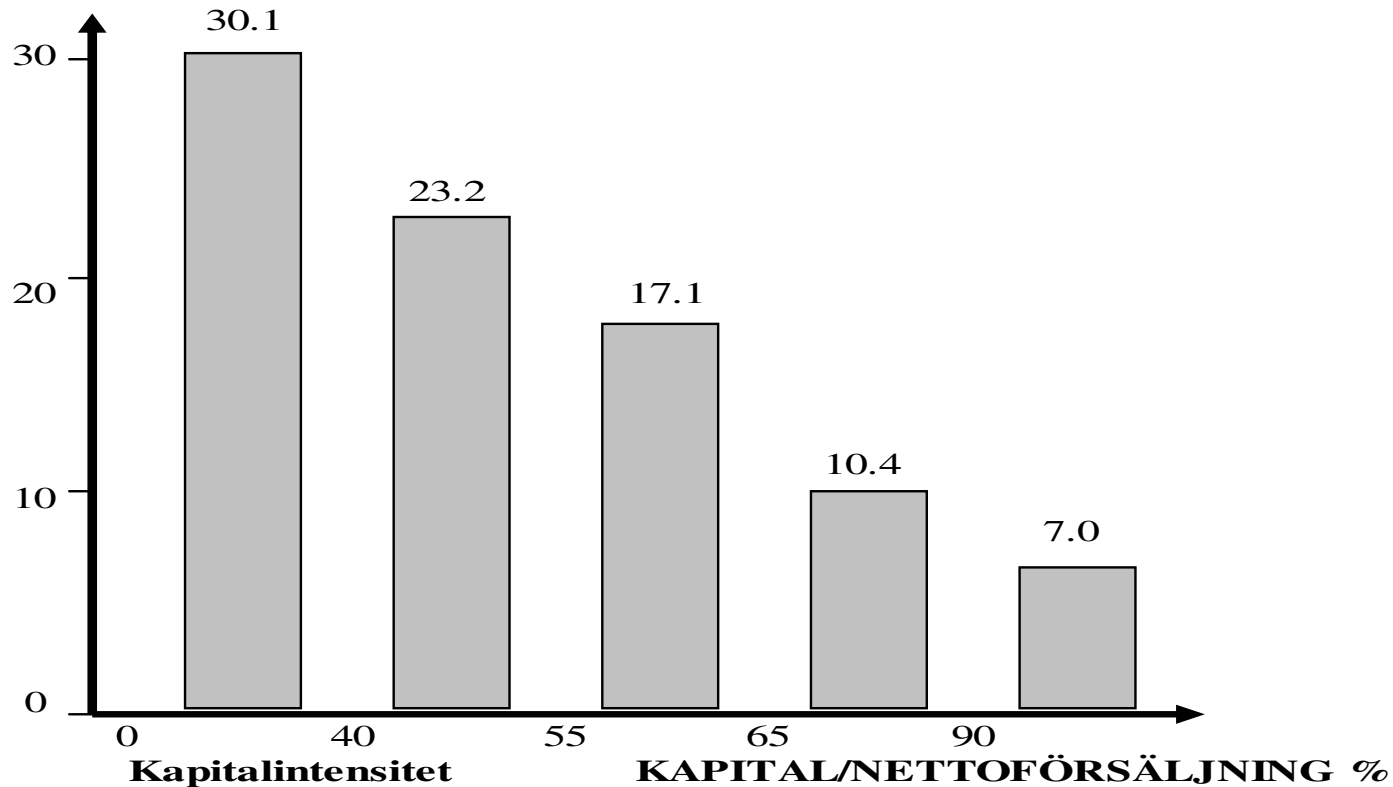
Vinstmarginal

Kapitalomsättningshastighet

NÄR INVESTERINGSINTENSITETEN ÖKAR, MINSKAR RÄNTABILITETEN

RÄNTABILITET %

Varför minskar Röntabiliteten vid ökad Kapitalintensitet ?

- ⌘ Kapitalintensiteten ökar nämnaren i röntabilitetskvoten. Först måste den stora investeringen ränteras innan det går att göra vinst.
- ⌘ Regida investeringar hindrar anpassning till nya kundkrav, nya produkter, nya material, ny teknik, ökad konkurrens etc. Igång varande anläggning kan då endast försvaras med lägre produktpriser.

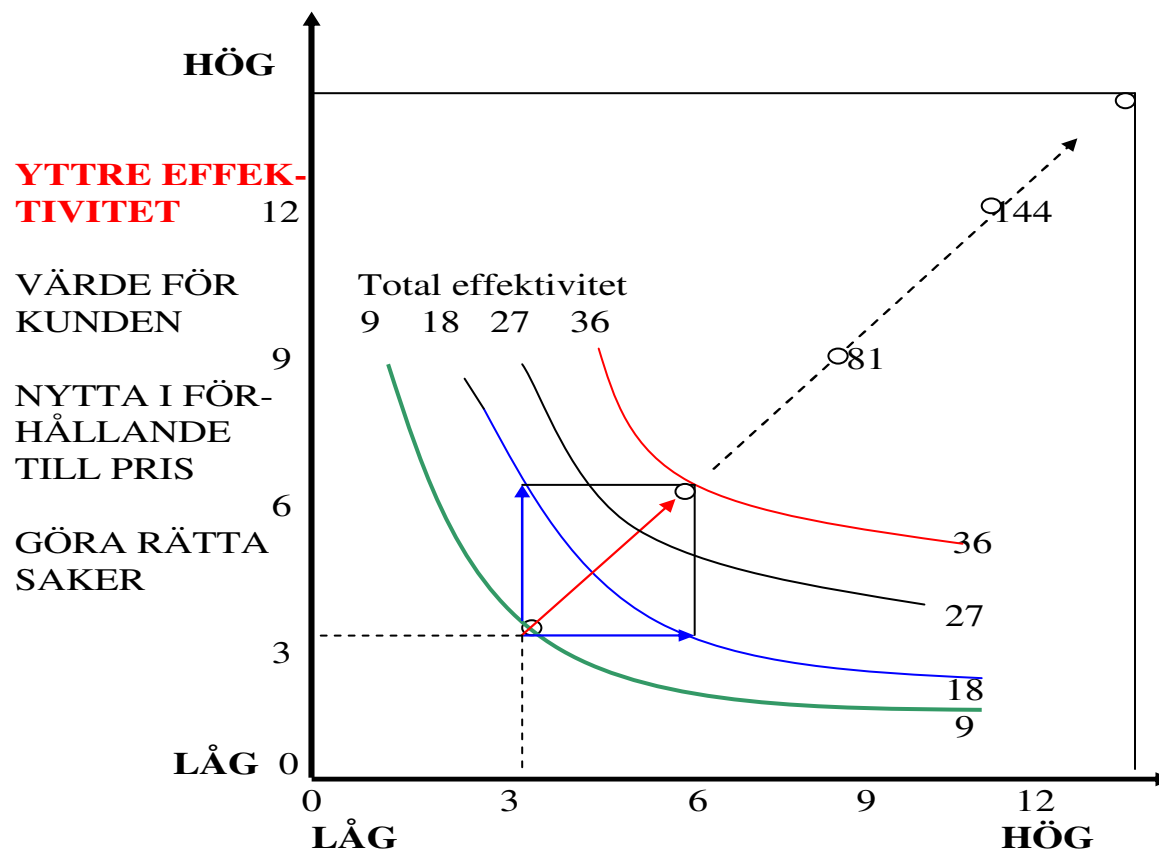
Tillräcklig god kapacitetsutnyttjning är nödvändig när anläggningsskapital-intensiteten är hög

Kapacitetsutnyttjning %

		Låg	70%	85%	Hög
Anläggnings- Kapital-intensitet (Anl-kapital/nettoförsäljn)	Låg	25	21	28	
	34%	20	17	24	
	64%	7	11	17	
	Hög				

Räntabilitet

EFFEKTIVITETSMATRISEN

INRE EFFEKTIVITET

PRODUKTIVITET

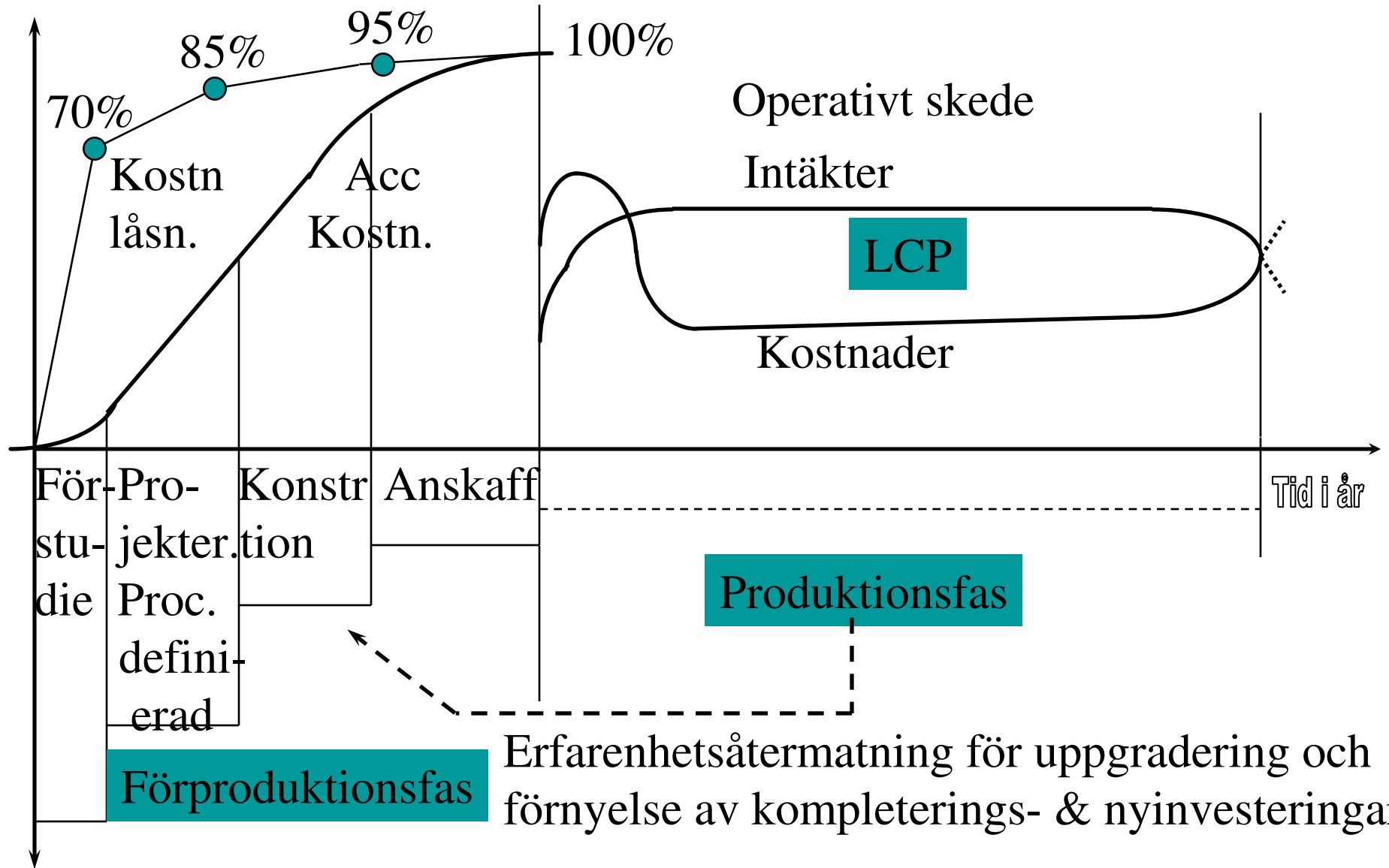
PROD-ENHETER
 PER RESURSINSATS

GÖRA SAKER RÄTT

$$(\text{INRE EFF}) \times (\text{YTTRE EFF}) = (\text{TOTAL EFFEKTIVITET})$$

Kostnader/Intäkter

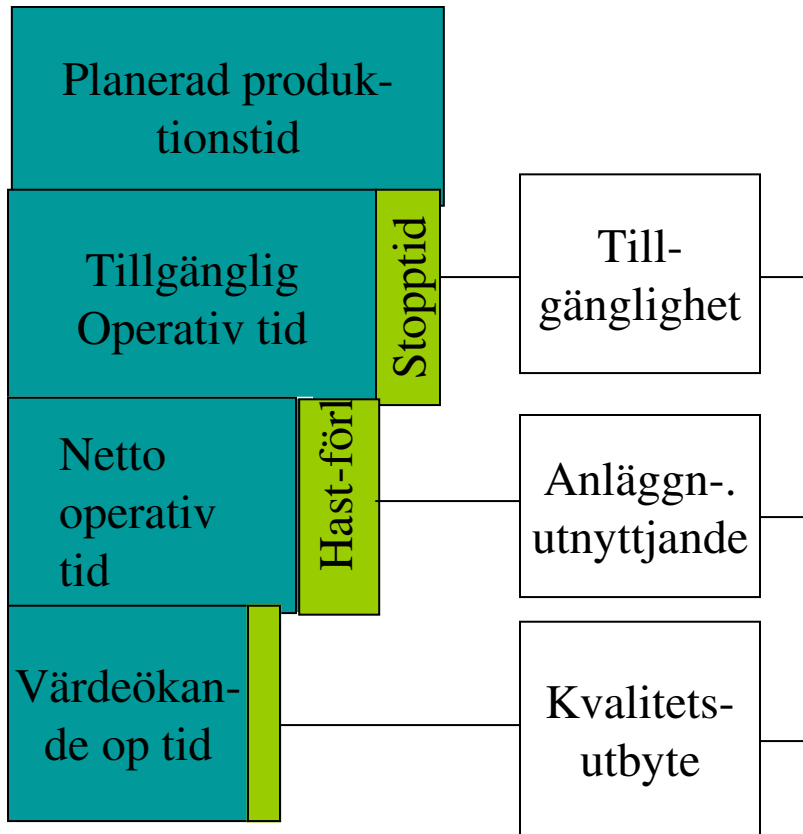
LCP-modellen

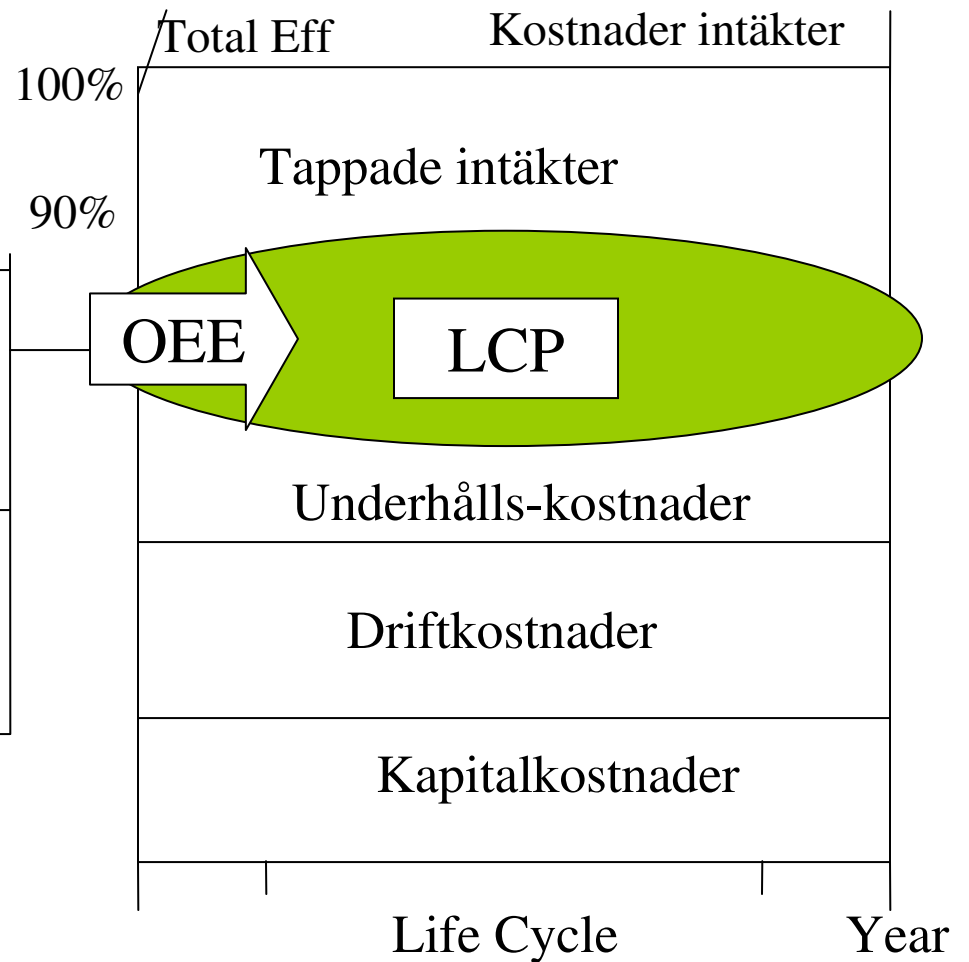
Möjligheter att påverka LCC/LCP-kostn

Sambandet TPM, OEE och LCP

The TPM Concept

The LCP Concept

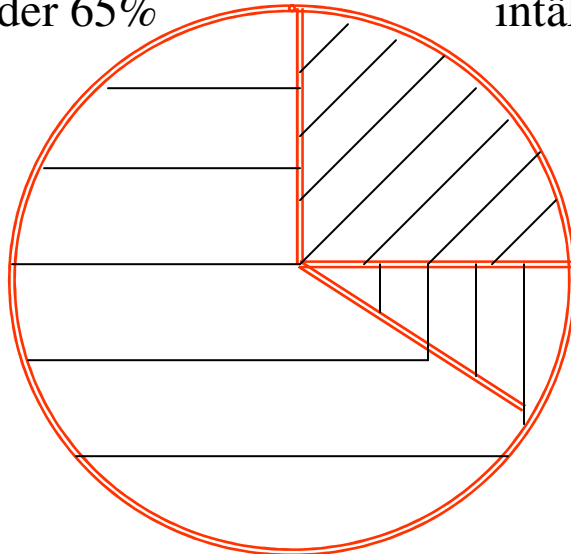

Papper & Massa, genomsnitt 3 anläggningar

Kostnader och intäktsbortfall

Låg efterfrågan

Direkta UH-kostnader 65%

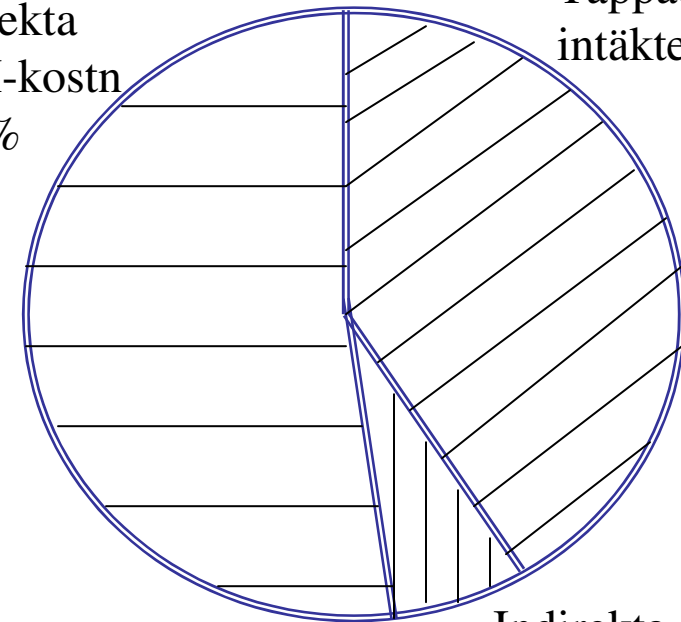

Tappade intäkter 25%

Indirekta UH-kostnader 10 %

Hög efterfrågan

Direkta UH-kostn 51%

Tappade intäkter 40%

Indirekta UH-kostn 9%

Underhållets ekonomiska betydelse i olika branscher och konjunkturer

Förloerade intäkter

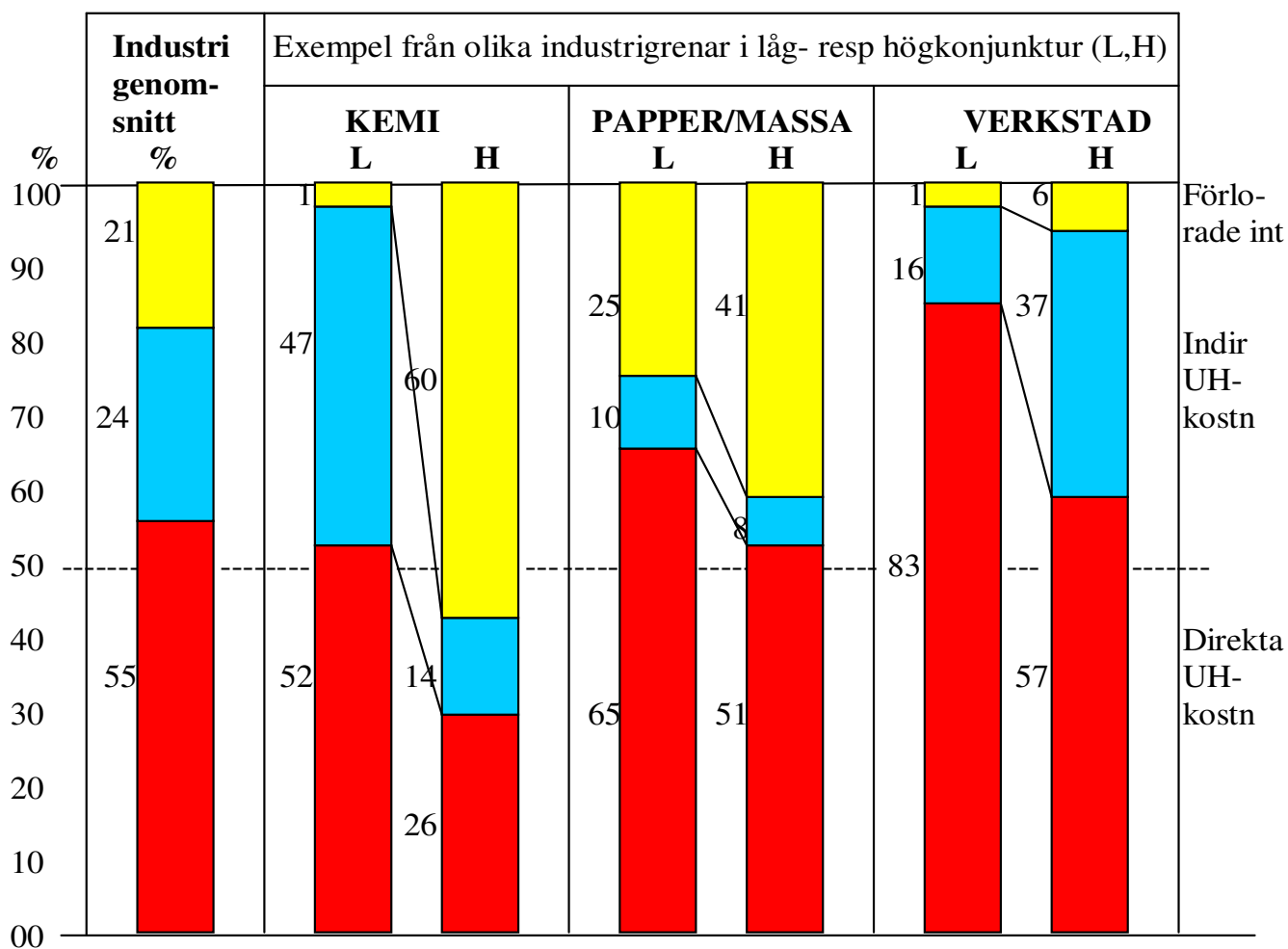
L = lågkonjunktur

Indirekta underhållskostnader

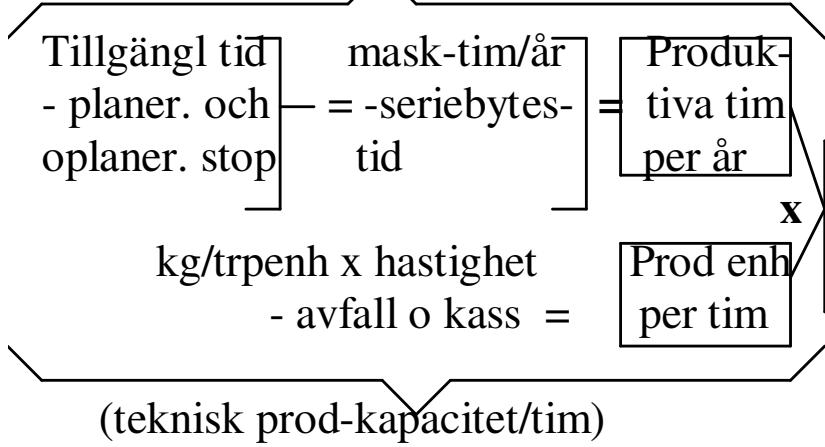

H = högkonjunktur

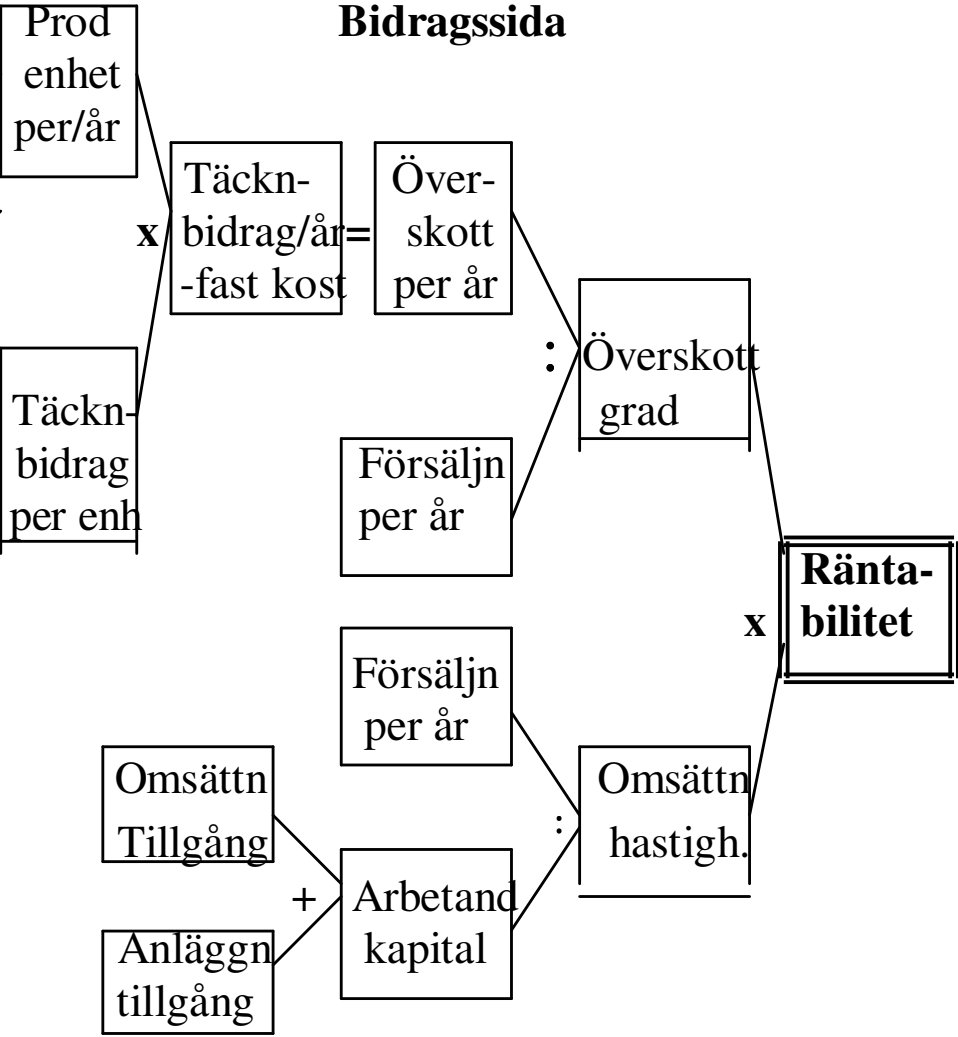
Direkta underhållskostnader

(Praktiskt utnyttjade maskintim/år)

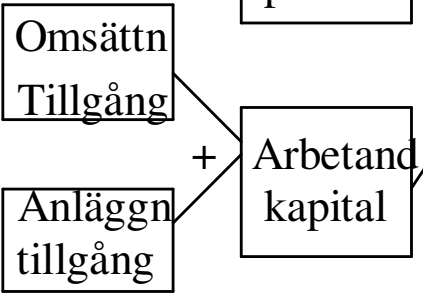

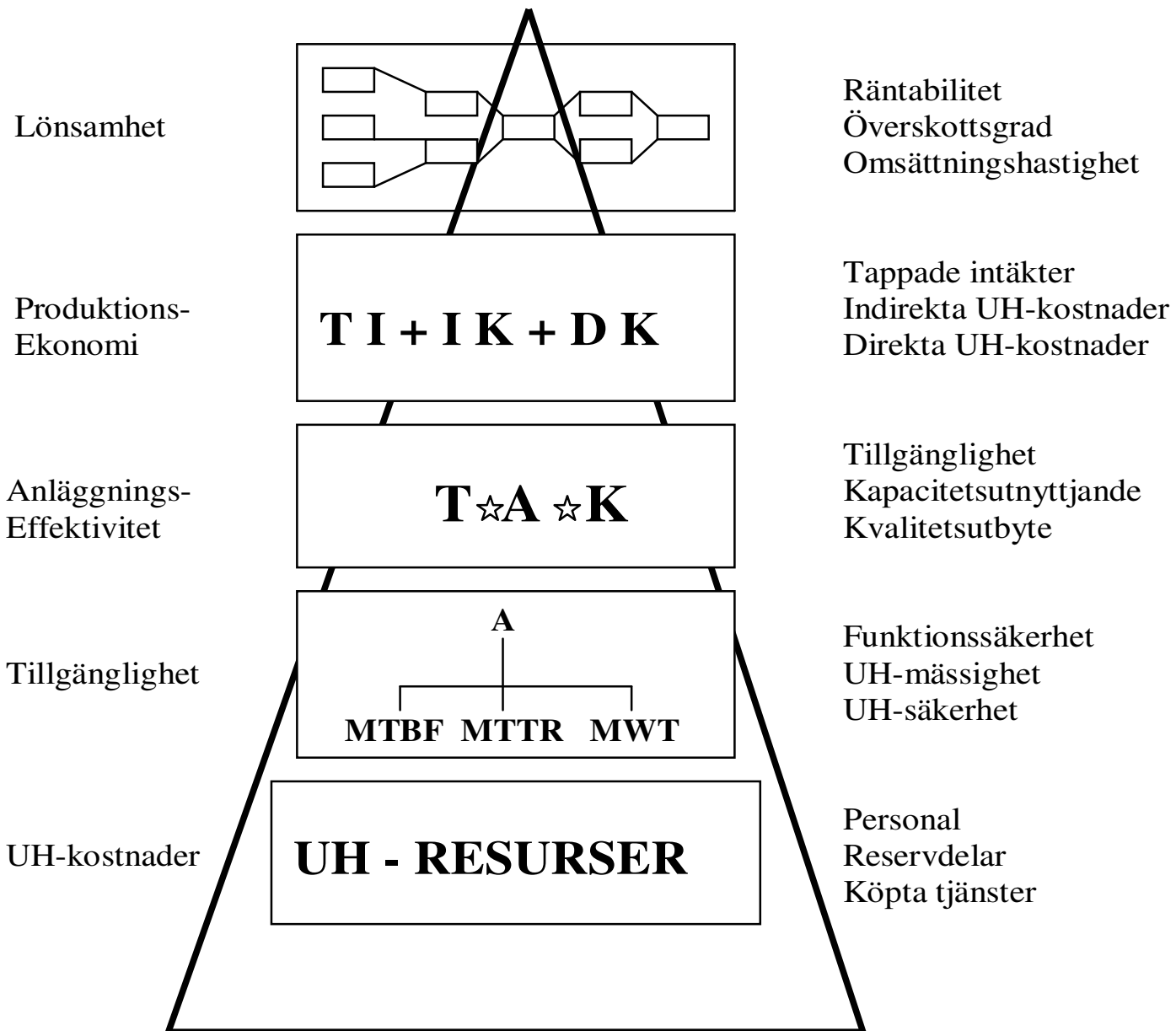
Bidragssida

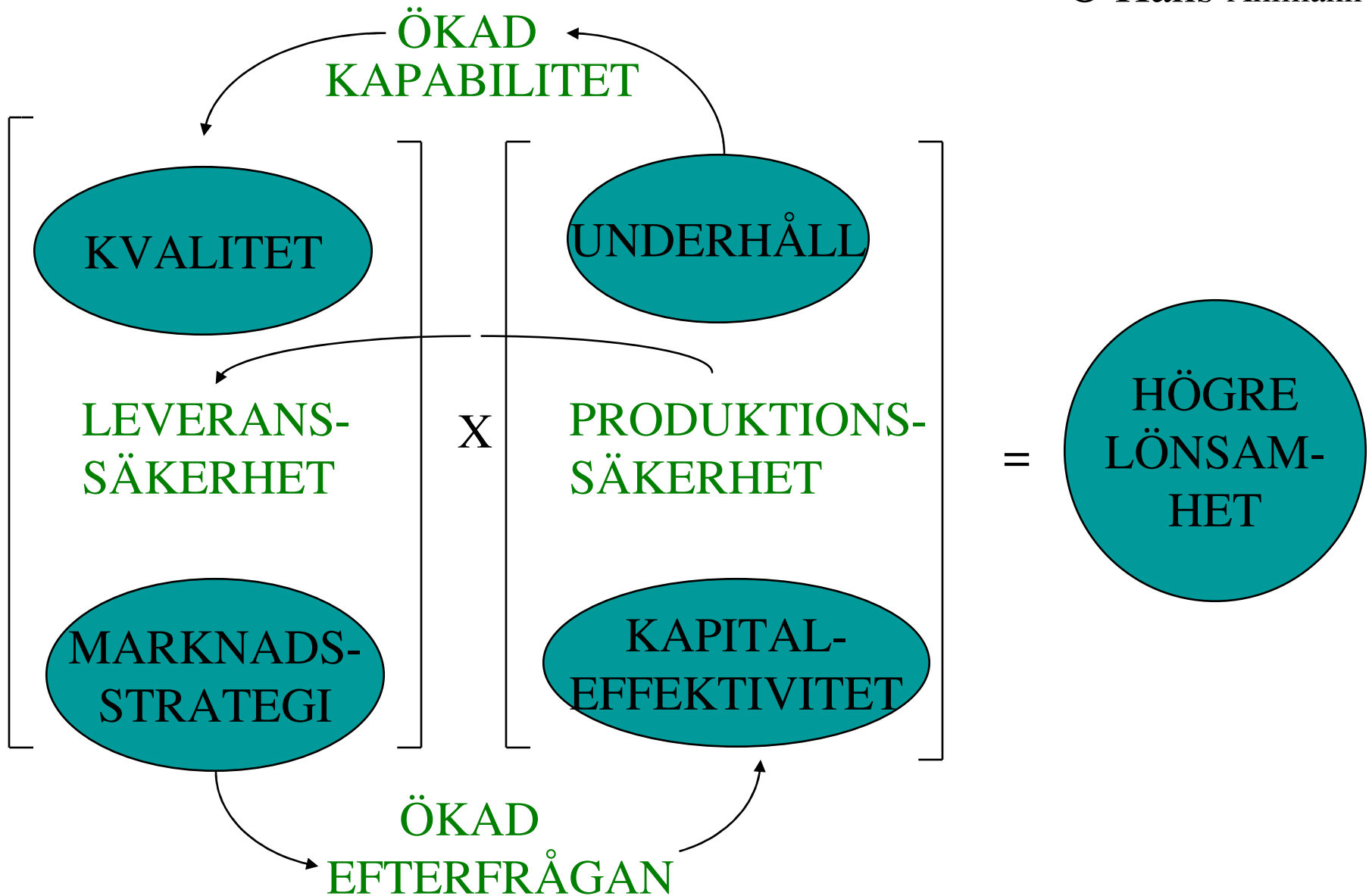

Marknadspris = Täckn-bidrag per enh - rörliga kostn

Kapital-sida

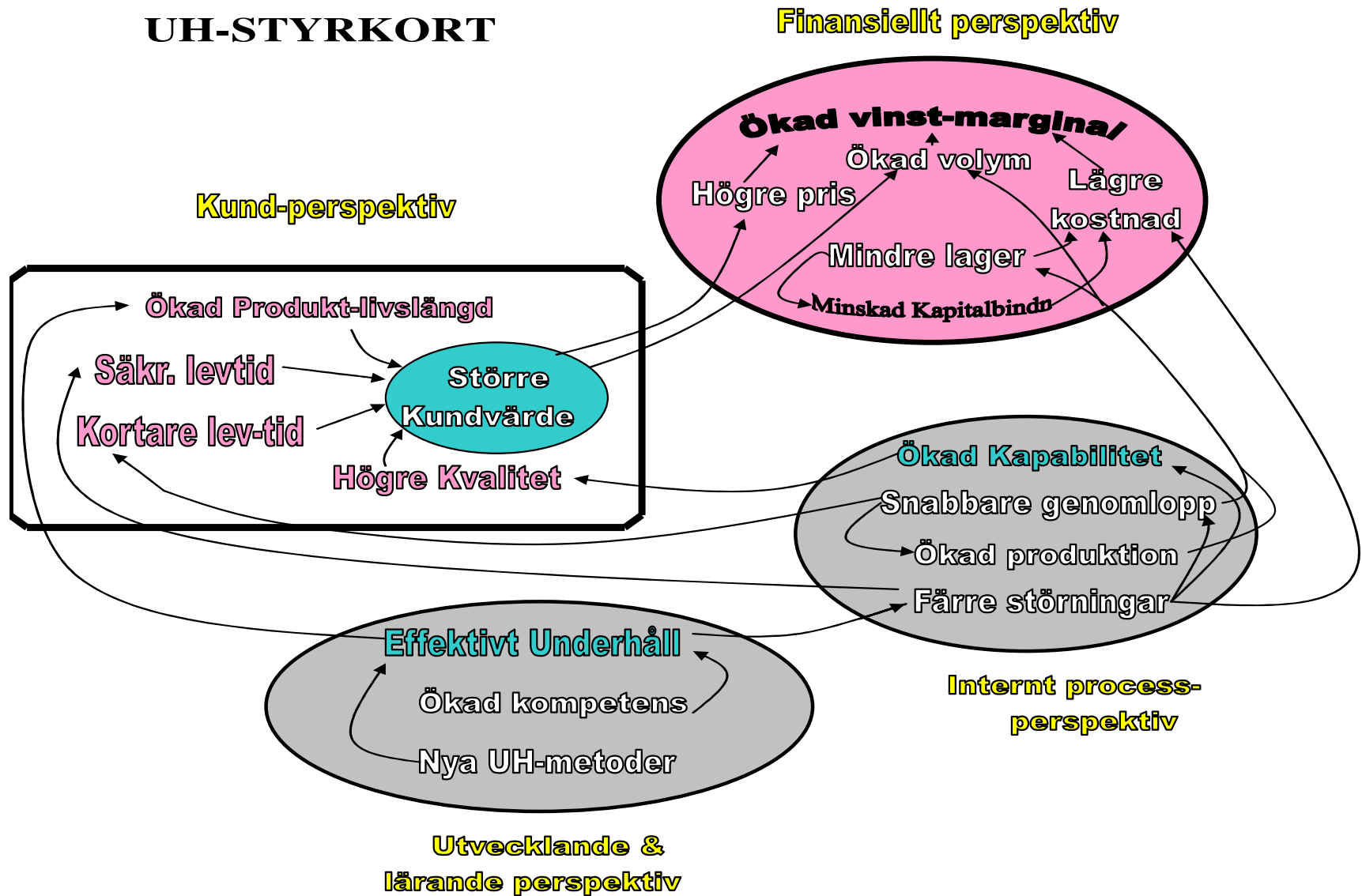

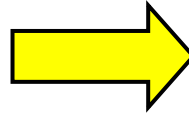
”YTTRE EFF” X ”INRE EFF” = TOTAL EFFEKTIVITET

UH-STYRKORT

Ett enkelt exempel på orsak- och verkanssamband för ett balanserat styrkort avseende produktions- och underhållsfunktionen.

**Från de traditionella
tillämpningarna**

**Till de nya
insikterna**

**Underhållet som
Cost Centre**

**Underhållet som
Profit support Centre**

Underhållskostnader

**Underhållsbrist-
kostnader**

Life Cycle Cost

Life Cycle Profit

Kostnadsdrivare

Intäktsdrivare

**Underhållskostnads-
optimering**

**Balanced Scorecard &
ABC/ABM-styrning**

**Inre underhålls-
effektivitet**

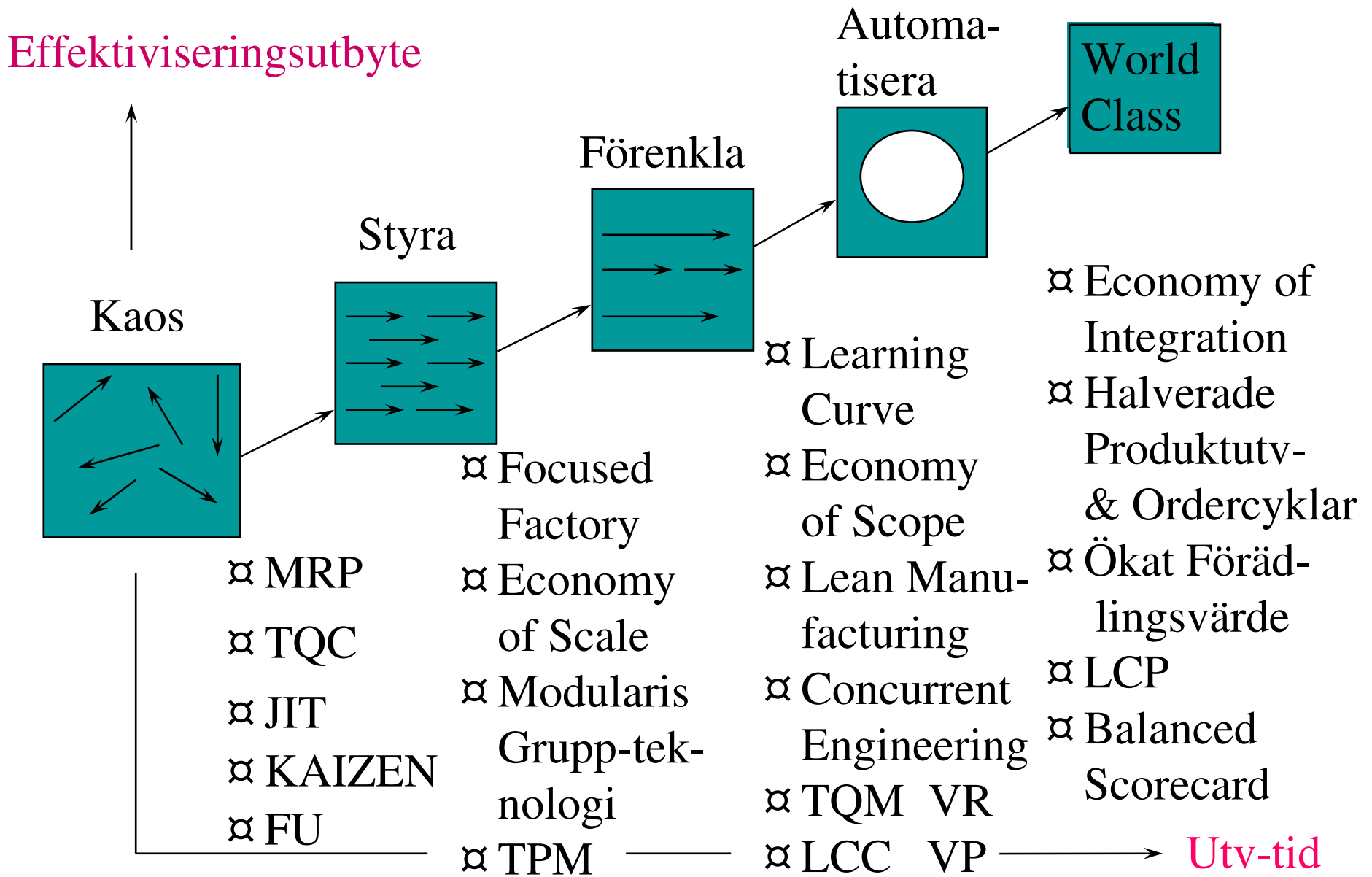

**Yttre marknadskopplad
underhålls-effektivitet**

Underhållsavdelning

Processnära underhåll

Effektivt Underhåll Fördubblar Räntabiliteten

A. Företagets utgångsläge

Prod-timmar/år brutto 2.400 tim   Prod-hastighet 30 enh/tim
Planerade, oplanerade stopp
och seriebytestid - 400 tim   Kassation 10% - 3
Verklig godkänd produktion per år: $2000 \times 27 = 54.000$ enh/år

Tb per år = (Pris 900:-/enh – rörl kostn 860:-) $\times 54.000 = 2.160$ tkr/år
Avgår fasta kostnader - 750 tkr/år
Överskott/år **1.410 tkr/år**

Omsättning per år: $900:- \times 54.000 = 48.600$ tkr/år
Överskottsgrad (Vinstmarginal): $1.410/48.600 = 2,9 \%$

Anläggnings + omsättn-kapital : 47.000 tkr
Kapitalomsättningshastighet: $48.600/47.000 = 1,03 \%$

Räntabiliteten i utgångsläget: $2.9 \times 1.03 = 2.9 \%$

B Efter förbättringsinsatser

Företaget befinner sig i en högkonjunktur nära kapacitetstaket med en efterfrågan som beräknas stiga med mellan 10 och 15 % på två år. Som alternativ till att investera i nya maskiner för 22 Mkr föreslår UH-chefen att skaffa bättre UH-utrustning, eliminera ett antal svagställen, och kompetens-utbilda UH-personalen till en kostnadd av 2.0 Mkr varav 1 Mkr aktiveras.

Resultat av de föreslagna åtgärderna: Antalet stopp/störningar minskar.
Prod-hast ökar, produktkvaliteten ökar, kassationen minskar vilket medför att tillgängliga prod-timmar stiger:

2.150 tim/år $\times 31$ enh/tim = 66.650 enh/år

Priset genom kval-förbättringen stiger 1%

Omsättning/år: 910 kr/enh $\times 66.650$ enh/år = **60.651 tkr/år**

Underhållskostanden minskar efter hand varför rörlig kostnaden sjunker med 1,2 %, medan fasta kostnaden stiger med 100 tkr.

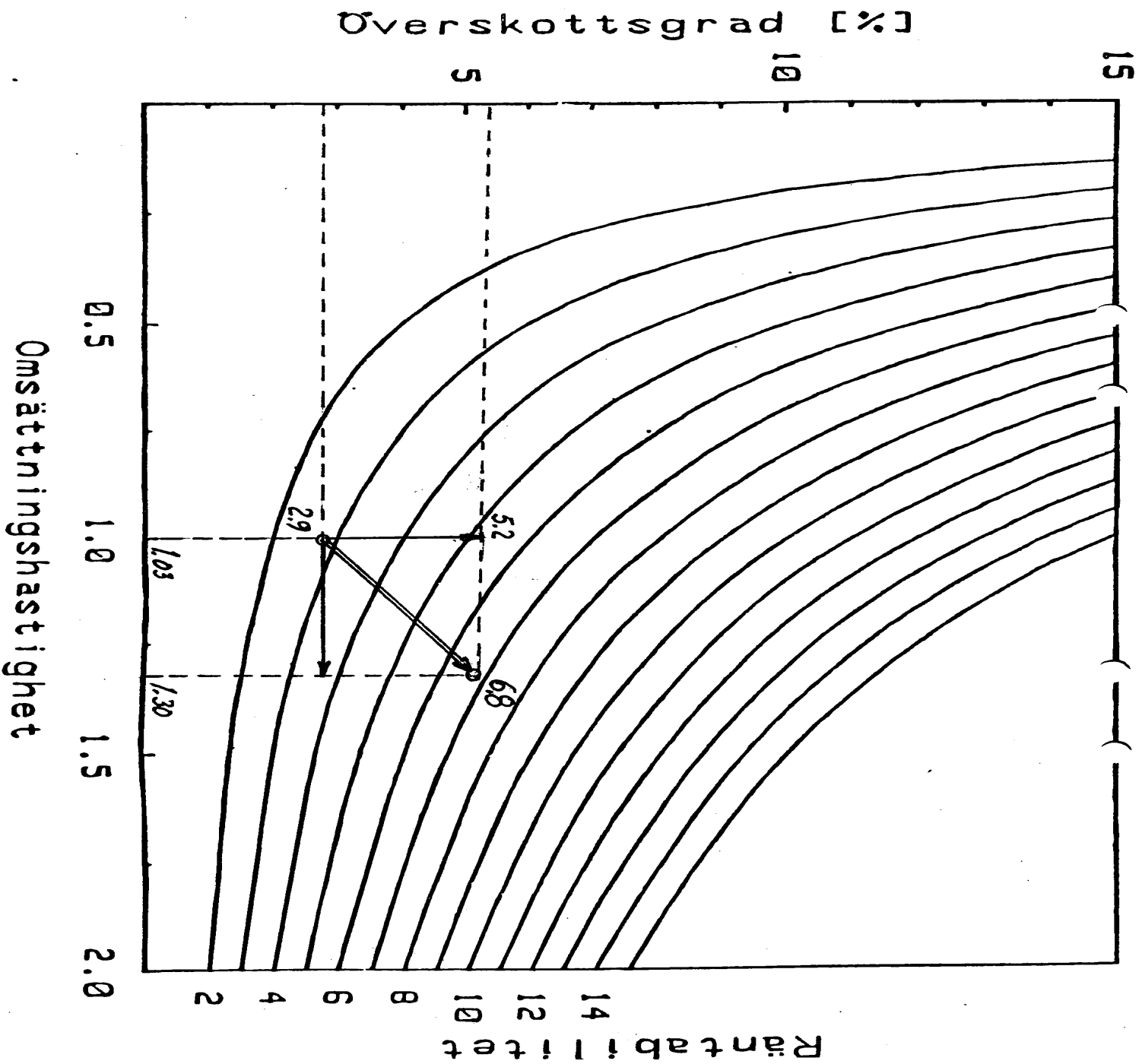
Överskottet per år blir nu = **3.150 tkr**

Fast och rörligt kapital stiger med 1 mkr till **48.000 tkr**

Överskottsgraden: $3.150/60.651 = 5.2 \%$

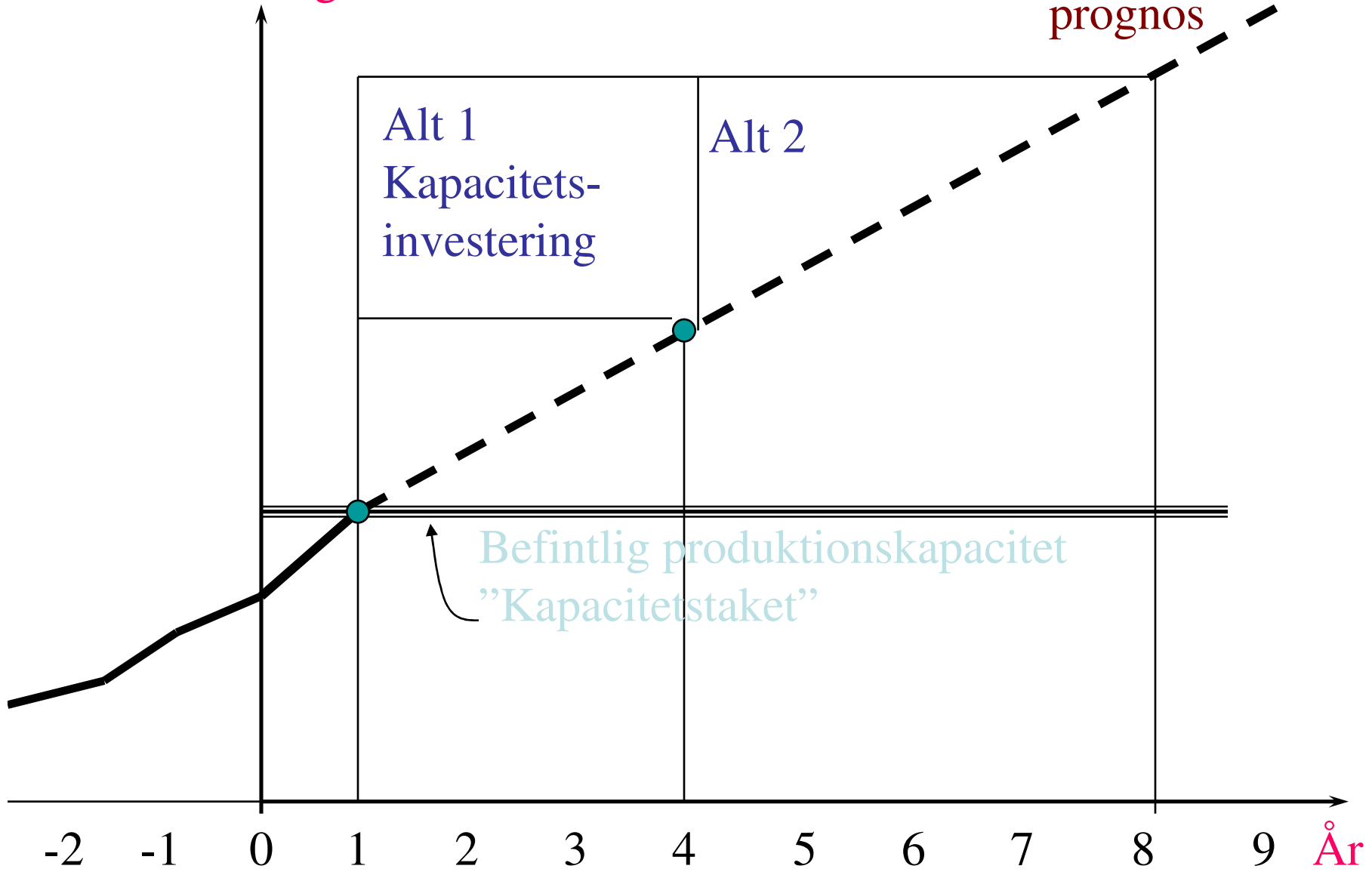
Kapitaloms-hastigheten: $60.651/48,000 = 1.3$ ggr per år

Räntabiliteten stiger till $5.2 \times 1.3 = 6.8 \%$ (eller 2,34 gånger)

∝ Produktionskapacitet
∝ Efterfrågan

Efterfråge-
prognos

- ⊗ Produktionskapacitet
- ⊗ Efterfrågan

